

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קמ"ט ע"א

**המודה ואומר קודם מיתתו שכספו הוא של פלוני או שחייב כסף לפלוני,
האם הודאתו הודאה? [תד"ה שכיב].**

	כשהודה בפקדון	כשהודה בחוב
לרשב"ם ¹	הוי הודאה	לא הוי הודאה
לתוס' ²	לא הוי הודאה	לא הוי הודאה

באופנים הבאים, האם מועיל מתנת שכיב מרע? [תד"ה כל].

	כשהמקבל גר או עבד	כשהמקבל ישראל
כשהנותן אין לו למי להוריש ³	אינו מועיל	אינו מועיל
כשהנותן יש לו למי להוריש ⁴	מועיל	מועיל

מי שהחזיר מעות למי שנתגיירו בניו, האם רוח חכמים נוחה הימנו? [תד"ה מגמרי].

	בהלואה	בפקדון
כשהבנים הורתם ולידתם שלא בקדושה	אין נוחה	אין נוחה
כשהבנים הורדתם שלא בקדושה ולידתם בקדושה	נוחה	אין נוחה

¹ הנה רשב"ם הקשה איך כאן בסוגיין אמרינן דהוי הודאה, ואילו בסנהדרין [דף כ"ט ע"ב], אמרינן שאם אמר שפלוני ופלוני נושים בו זוזי, לא אמר כלום, דאדם עשוי שלא להשביע את בניו [שלא יחשבו שהם עשירים]. ותירץ, שגבי מלוה שעושה עצמו בזה עבד לזה לאיש מלוה, ודאי שכוונתו רק שלא להשביע את בניו ואין בדבריו כלום. אולם גבי ממון שבעין, בזה יתכן שהוא פקדון אצלו ונאמן בהודאתו.

² תוס' כתבו שמסברא יש לומר להיפך, שאם בהלואה אמרינן שלא להשביע את בניו נתכוין, אף שיותר נראה שאומר אמת, דהרי הסכים אפי' לשעבד עצמו, ולכאורה ע"כ שכך היה, בכו"א אמרינן שלא להשביע את בניו נתכוין, א"כ כ"ש בפקדון. ומה שהועילה כאן גבי איסור ההודאה, עי' ברש"י שפירש שמירי שאומר תנו, ובר"ש מדעסוי פירש שאמר כן בפני עדים. [ומה שפירש המהרש"א, כבר נתקשו בדבריו האחרונים].

³ ביארו תוס', שעיקר הקפידא הוא על הנותן, שאם הוא יכול להוריש לאחרים הוא בר מתנת שכיב מרע, ואם לא, כגון כאן גבי איסור שלא היה לו שום יורשים, אינו במתנת שכיב מרע, ולא משנה מי הוא המקבל.

⁴ כתבו תוס' שאם היה לגר עוד בנים אחרים שנולדו בקדושה שיכולים לירשנו, א"כ הוא בר הורשה, ויכול לתת במתנת שכיב מרע גם למי שאינו יכול לירש, כגון לעבד וגר.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קמ"ט סע"א רע"ב

המצוה באופנים דלהלן, האם מועיל? [תד"ה דקא].

בשחרור	כשהושלש לכך	כשלא הושלש לכך	
מועיל	מועיל	לא מועיל ⁵	מדין מצוה לקיים דברי המת
מועיל	מועיל	מועיל	מדין דברי שכיב מרע וכו' ⁶

בבא בתרא דף קמ"ט ע"ב

האם אמרינן מצוה לקיים דברי המת באופנים הבאים. [תד"ה דקא].

בדבר ששייך לזכות מחיים	בדבר שלא שייך לזכות מחיים ⁷	
לא אמרינן	אמרינן	ליש מתרצים בשם ר"ת
אמרינן	אמרינן	לר"י

שכיב מרע ששייר נכסים כדי פרנסתו – שאם עמד אינו חוזר, באיזה סוג נכסים מיירי?

מטלטלים	קרקעות	
לא הוי שיור	הוי שיור	לרב יהודה אמר רב
הוי שיור	הוי שיור	לרבי ירמיה בר אבא
לא הוי שיור	אפילו כל שהוא הוי שיור	לרב יוסף

הכותב כל נכסיו לעבדו יצא בן חורין, אולם אם שייר כדלהלן, מה הדין [לרשב"ם]?

כשפירש שמשייר קרקע	כשלא פירש מה שייר מהנכסים	
לא יצא לחירות	לא יצא לחירות	לרבנן
יצא לחירות	לא יצא לחירות	לר' שמעון

⁵ וזה הטעם שלא הוצרך רבא לקיים דבריו של איסור אם לא היה עושה אודיתא. ובסוף התוס' תני ר"ת עוד, שרק מי שאיתא בירושה מצוה לקים את דבריו ולא שייך בגר.

⁶ אולם יש צורך בדין מצוה לקיים דברי המת, באופן שאינו שכיב מרע, או באופן שאין דין של דברי שכיב מרע – כגון בגר.

⁷ וה"ה כשציוה הנותן לתת לאחר מיתה הוא אותו דין.